

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

голови обласної державної адміністрації –
начальника обласної військової адміністрації

02 травня 2023 р.

Севєродонецьк

№ 88

Про затвердження Стратегії відновлення та розвитку освіти Луганської області на 2023–2027 роки

Керуючись статтею 6, пунктом 6 частини першої статті 13, пунктом 1 частини першої статті 22 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», статтями 10, 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Законом України «Про засади державної регіональної політики», указами Президента України від 24.02.2022 № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій», від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX, від 14.03.2022 № 133/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 15.03.2022 № 2119-IX, від 18.04.2022 № 259/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 21.04.2022 № 2212-IX, від 17.05.2022 № 341/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 22.05.2022 № 2263-IX, від 12.08.2022 № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 15.08.2022 № 2500-IX, від 07.11.2022 № 757/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 16.11.2022 № 2738-IX, від 06.02.2023 № 58/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 07.02.2023 № 2915-IX, з метою створення умов для поглибленого відновлення та розвитку сфери освіти в Луганській області

зобов'язую:

1. Затвердити Стратегію відновлення та розвитку освіти Луганської області на 2023–2027 роки (далі – Стратегія), що додається.

2. Департаменту освіти і науки облдержадміністрації до 01.09.2023 розробити Дорожню карту з реалізації Стратегії.

3. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника голови облдержадміністрації Безгинську Катерину.

Голова обласної державної
адміністрації – начальник
обласної військової адміністрації

A stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Артем ЛИСОГОР

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови обласної
держадміністрації – начальника
обласної військової адміністрації

02 травня 2023 р. № 88

СТРАТЕГІЯ
відновлення та розвитку освіти Луганської області
на 2023–2027 роки

1. КОНЦЕПЦІЯ СТРАТЕГІЇ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ
ОСВІТИ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2023–2027 РОКИ

Стратегію відновлення та розвитку освіти Луганської області на 2023-2027 роки (далі – Стратегія) розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про позашкільну освіту», «Про охорону дитинства», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р, та інших нормативно-правових документів. Стратегією враховано Цілі сталого розвитку ООН до 2030 року («Глобальні цілі»), зокрема ціль 4 «Якісна освіта».

Підставами для розроблення Стратегії є необхідність поглибленого відновлення та розвитку сфери освіти в Луганському регіоні, що постраждав внаслідок збройної агресії проти України.

Аналіз стану освіти здійснено на підставі даних, оприлюднених Державною службою статистики України, державною науковою установою «Інститут освітньої аналітики», а також з урахуванням оперативних даних, наданих Департаментом освіти і науки Луганської обласної державної адміністрації.

Стратегія, спрямована на подолання наслідків повномасштабного збройного вторгнення РФ на територію України у 2022 році, а також тимчасової окупації окремих регіонів Луганщини з 2014 року, ґрунтується на аналітичному звіті про стан освіти в області до збройної агресії РФ, аналізі впливу повномасштабної війни на сферу освіти в регіоні та відповідному SWOT-аналізі.

Документом визначено бачення, стратегічні та операційні цілі відновлення та розвитку освіти на період 2023-2027 років відповідно до пріоритизації проблем та антикризових заходів різних складників освіти, а також при формуванні враховано етапність деокупаційних процесів.

Стратегія може змінюватися в установленому чинним законодавством порядку в разі, коли в період її виконання відбуватимуться зміни в освітньому

законодавстві, державній освітній політиці, у соціально-економічній та військовій ситуації, що вимагатимуть відповідного реагування.

2. АНАЛІЗ СТАНУ ОСВІТИ В ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ДО ПОВНОМАСШТАБНОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ (2020–2021 Н.Р.)

Аналіз стану освіти в Луганській області у 2020-2021 роках здійснено за сферами освіти з урахуванням уніфікованої системи критеріїв та індикаторів розвитку освіти за такими ключовими напрямками: доступність освіти, кадровий потенціал, якість освіти, фінансування, сформованість системи управління освітою, комфорт і безпека, матеріально-технічне забезпечення. Показники та індикатори, які на момент аналізу не вимірювалися та не перебували у відкритому доступі, не враховано.

Аналіз стану освіти в Луганській області до повномасштабної війни наведено з міркувань етапності післявоєнного відновлення: антикризових заходів, досягнення довоєнних показників та подальшого розвитку.

2.1. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

2.1.1. Доступність освіти

Наприкінці 2020 року в області функціонували 270 закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО) на 15 688 місць, у тому числі 113 у міській місцевості (11575 місць) та 157 – сільській (4093 місця).

Мережа ЗДО становила 227 закладів загального розвитку (7649 дітей), 42 – комбінованого типу (5891 дитина) та 1 санаторний заклад.

Різними формами дошкільної освіти у 2020 році було охоплено 75 % дітей віком від 3 до 5 років, зокрема у сільській місцевості – 68 %, та 86 % дітей віком від 5 до 6 (7) років, зокрема у сільській місцевості – 82 %.

У 2019 році показник охоплення дітей віком від 3 до 7 років ЗДО різних типів становив 94 %.

У 2020 році було створено 255 додаткових місць, а саме: у м. Сєвєродонецьку – 60, у Біловодській ТГ – 110, у колишньому Попаснянському районі – 15, у Чмирівській ТГ – 50, у Старобільському районі – 20.

Завантаженість ЗДО у розрахунку на 100 місць становила 83 дитини, зокрема у міській місцевості – 96, сільській – 45.

В інклюзивних групах ЗДО здобували освіту лише 30 % вихованців з особливими освітніми потребами.

При цьому інклюзивні групи залишалися переповненими, натомість спеціальні – незаповненими.

У спеціальних групах дошкільну освіту здобувала 591 дитина з порушенням мови, 90 – з порушенням психічного розвитку, 32 – з порушенням зору та 1 – з порушенням слуху.

У 73 ЗДО короткотривалого перебування у 77 групах виховувалися 698 дітей.

Переважна більшість закладів здійснювала освітній процес виключно українською мовою – 263 (12 500 дітей), ще 7 – російською (1 127 дітей). Частина закладів освіти (далі – ЗО) мали облаштовану територію, санвузли та широкі

дверні отвори для маломобільних груп населення (далі – МГН), доступ до 1 поверху та пандуси, кнопки виклику на вході, а також тактильні таблички.

2.1.2. Кадровий потенціал

Кількість штатних працівників ЗДО становила 4 399 особи, з яких 1 840 – педагогічний (у тому числі 195 директорів та 62 практичні психологи), 2 559 – технічний персонал. За віковим складом близько третини педпрацівників – фахівці у віці до 35 років, переважна більшість – 36-59 років.

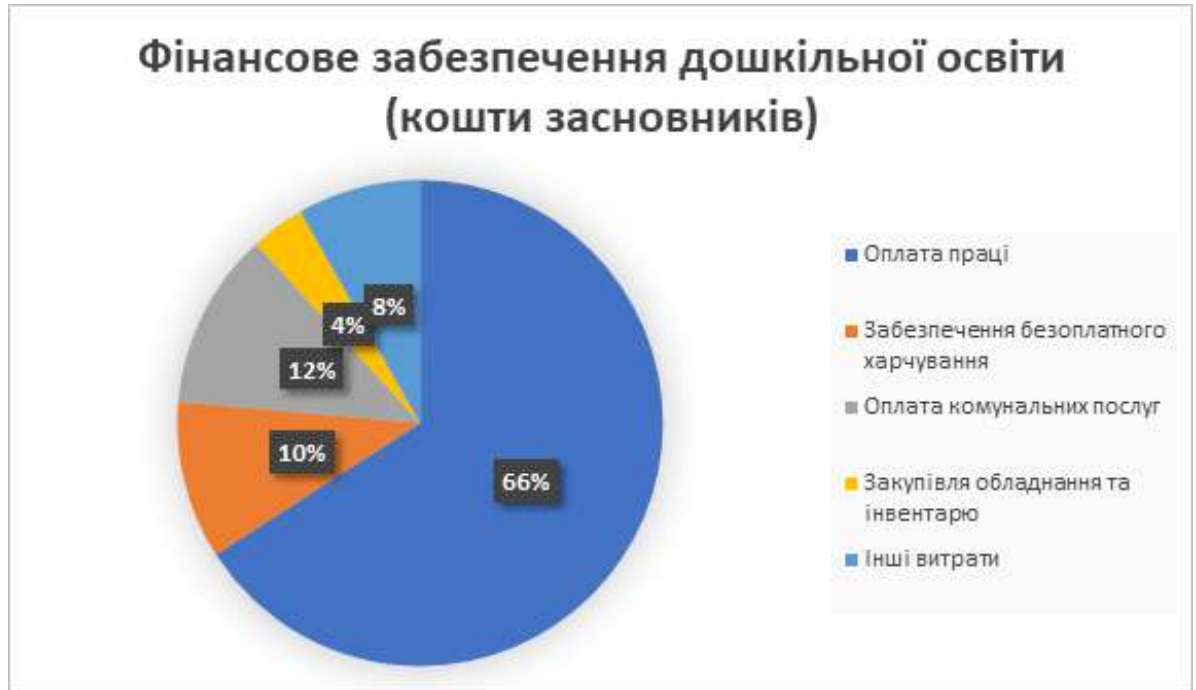

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників забезпечував Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (далі – ЛОППО) та ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (далі – ЛНУ). На офіційному вебсайті ЛОППО розміщувалася інформація про курси та кількість слухачів на 2021 рік, у тому числі для педпрацівників ЗДО.

2.1.3. Фінансування освіти

У 2019 році середньорічні витрати в Україні на надання дошкільної освіти одній дитині становили 26 814,2 тис. грн. У Луганській області такий показник становив 29 333,3 тис. грн, що на 2,5 тис. грн більше середнього показника у країні.

Фінансування сфери дошкільної освіти в області (за рахунок засновників) у 2019 році – 468 636,4 тис. грн.

У 2020 році Луганська область отримала 7 798,90 тис. грн субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для проведення (надання) корекційно-розвиткових занять (послуг), а також придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку. Кошти субвенції спрямовувалися на підтримку осіб з ООП у сфері дошкільної, загальної середньої та професійно-технічної освіти.

На корекційно-розвиткові заняття у закладах дошкільної освіти було використано 712,50 тис. грн, придбання спеціальних засобів навчання – 482,90 тис. грн. Загальний відсоток використання субвенції – 62,8 %.

2.1.4. Освітній простір: матеріально-технічне забезпечення, комфорт, безпека

Систему постійно діючих процедур, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), що є обов'язковою для організації харчування, запроваджено у 90 ЗДО (33,3 % від їх загальної кількості).

Комп'ютерною технікою забезпечені 78,7 % ЗДО (усього 211 комп'ютерів, з них у закладах міської місцевості – 107, сільської – 104), до Інтернету підключено 188 закладів або 69,6 % (у містах – 99, селах – 89). Свій сайт мали 130 ЗДО (у містах – 75, селах – 55), електронну реєстрацію – 99 закладів дошкільної освіти (у містах – 57, селах – 42).

2.1.5. Стан дошкільної освіти у 2022 році

Перед повномасштабним вторгненням РФ на територію України в Луганській області функціонували 270 ЗДО, з яких фактично здійснювали освітній процес 235, діяльність 35 було призупинено з різних причин. 181 заклад здійснював діяльність в окремих будівлях, 20 працювали на базі НВК, 34 мали статус дошкільних відділень на базі закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО).

Дошкільну освіту в них здобували 12 927 вихованців. Різними формами дошкільної освіти охоплено 79,6 % дітей віком від 3 до 5 років та 86 % – від 5 до 6 (7) років. Черги на влаштування в заклади дошкільної освіти не було.

Освітній процес у ЗДО здійснювали 1 739 педагогічних працівників, у тому числі 1 201 вихователь та 78 асистентів. Загальна кількість інших працівників (без сумісників) становила 2 308 осіб.

214 ЗДО (91,1 %) були підключені до Інтернету, оснащені 405 одиницями комп'ютерної техніки, з яких 59,3 % використовувалися в управлінській діяльності.

З моменту повномасштабного вторгнення та під час бойових дій 59 будівель ЗДО зазнали значних пошкоджень, з них 5 повністю зруйновано.

На цей час освітній процес за дистанційною формою фактично здійснюють 2 ЗДО, у яких 30 вихованців та 6 педагогічних працівників.

Висновки:

У Луганській області існувала розгалужена мережа закладів дошкільної освіти, що характеризувалася низькою наповнюваністю. Разом із цим спостерігалось надмірне завантаження інклюзивних груп. Менше половини ЗДО були архітектурно доступними, зокрема для маломобільних груп населення. Заклади потребували збільшення фінансування на оновлення обладнання та інвентарю, комп'ютерної техніки та інтернетизації. З початку повномасштабного вторгнення РФ руйнувань зазнали 20 % ЗДО, 5 повністю зруйновано. Лише 2 ЗДО продовжують функціонувати у дистанційному форматі та надають послуги 30 дітям (інші ЗДО перебувають у простой через відсутність фінансового забезпечення територіальних громад (далі – ТГ)).

Виявлені проблеми:

низьке охоплення дітей віком від 3 до 5 років дошкільною освітою у сільській місцевості;

менше половини (41,1 %) ЗДО забезпечували безбар'єрний доступ до 1 поверху;

неповне кадрове забезпечення ЗДО;

недостатнє фінансування розвитку закладів: закупівля обладнання та інвентарю;

менше третини ЗДО мали впроваджену систему НАССР;

30 % ЗДО не мали підключення до Інтернету;

більше половини ЗДО не мали власних сайтів, що не сприяло доступності інформації та поінформованості батьків;

недостатня кількість практичних психологів.

Проблеми, спричинені повномасштабним вторгненням:

суттєво зруйнована мережа ЗДО внаслідок тимчасової окупації та активних бойових дій;

відсутність коштів у місцевих бюджетах для оплати заробітної плати педагогічним працівникам, що може викликати відтік спеціалістів, у тому числі вузьких – логопедів, дефектологів, практичних психологів;

значна частина непедагогічних працівників (медичні сестри, кухарі та інші) звільнилася у зв'язку з припиненням діяльності ЗДО, що ускладнюватиме подальше відновлення закладів;

ЗДО, що продовжують функціонувати, не мають належного технічного забезпечення.

2.2. ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

2.2.1. Доступність освіти

У Луганській області на початок 2020-2021 навчального року функціонували 273 ЗЗСО, в яких у 3 157 класах здобували освіту 55 672 учні та працювали 6 266 педагогічних працівників.

У сільській місцевості – 151 ЗЗСО, 1 153 класів, 11 636 учнів, у міській – 122 ЗЗСО, 2 004 класи, 43 846 учнів.

У ЗЗСО області здобували освіту за екстернатною формою навчання 857, дистанційною – 296 дітей з тимчасово окупованих територій.

В області також функціонували:

1 ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою на 223 учні (у міській місцевості);

1 ліцей-інтернат фізичної культури та спорту на 215 учнів (у міській місцевості);

52 НВК (НВО), у яких навчалися 6 711 учнів (зокрема у містах 16 НВК (НВО), 4 665 учнів; сільській місцевості – 36 НВК (НВО), 2 046 учнів);

4 спеціальні школи (467 учнів, 96 вчителів, усі у міській місцевості).

Освітній процес у 2 зміни здійснювали 4 міські ЗЗСО, де у другу зміну навчалися 213 дітей.

У групах подовженого дня (далі – ГПД) 163 ЗЗСО виховувалися 8 094 учні переважно початкової школи (93,3 %). Разом із тим ГПД відвідували лише 34 % від загальної кількості учнів початкової школи.

В області було створено 19 опорних шкіл, у яких здобували освіту 7 433 учні, з них у 6 опорних школах сільської місцевості навчалися 1 109. При цьому 5 опорних шкіл не відповідали законодавчо визначеним критеріям щодо опорної школи (оскільки кількість учнів у них становила до 200 осіб) та потребували реорганізації.

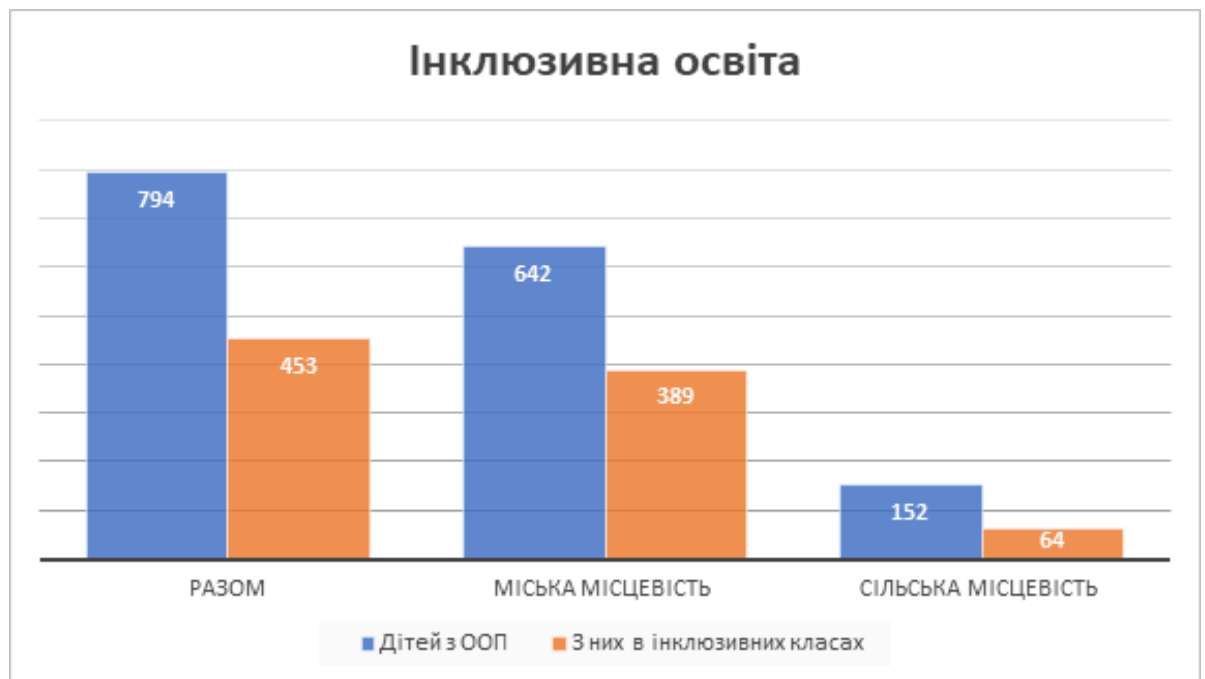
Середня наповнюваність класів становила 17 учнів: у сільській місцевості – 10, міській – 21. Натомість 14,3 % класів мали наповнюваність понад 27 учнів (0,5 % – у сільській місцевості та 22,4 – міській). У середньому на 1 учителя припадало 8,8 учнів: 10,7 у містах та 5,3 у селах.

На відстані понад 3 км від ЗО проживали 6 494 учні, підвезення до місць навчання було організовано для 6 437 (99,1 % від кількості потребуючих), у тому числі у сільській місцевості – для 3 827 дітей (99,1 % від потреби). Підвезенням до опорних ЗЗСО було забезпечено 98,9 % учнів, які цього потребували.

За даними ДНУ «ІОА», кількість класів-комплектів та класів початкової школи до 15 учнів в області становила 496 (15,7 % від загальної кількості класів), з яких у сільській місцевості 392 (34 % від кількості класів у селах) та 104 – міській місцевості (5,2 % від кількості класів у містах).

Малокомплектних (1-50 учнів) ЗЗСО налічувалося 77, з яких 73 – у сільській місцевості та 4 – міській. Це становило 26,2 % від загальної кількості шкіл (43,7 % у сільській місцевості та 3,1 % – міській). 13 шкіл мали менше 20 учнів.

З метою реалізації права на здобуття освіти дітьми з особливими освітніми потребами у ЗЗСО було відкрито 7 спеціальних та 296 інклюзивних класів. Із 794 дітей з ООП освіту в інклюзивних класах здобували 453 (57 %), з них у міській місцевості 60,6 %, сільській – 39,4 %.

Переважна частка ЗЗСО залишалася архітектурно недоступною для учасників освітнього процесу з ООП та маломобільних груп населення.

В області функціонували 9 інклюзивно-ресурсних центрів (далі – ІРЦ). У 2020 році комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку пройшли 2 349 дітей, серед яких більшість – діти з тяжкими порушеннями мовлення (492), затримкою психічного розвитку (280), складними порушеннями розвитку (168) та інтелектуальним порушенням (163). У 2020 році пройшли комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку і перебували на обліку в ІРЦ 2 616 дітей, з них віком від 2 до 5 років – 1 364, від 6 до 18 – 1252. Упродовж 2020 року фахівцями ІРЦ надавалися корекційно-розвивальні послуги 216 дітям з ООП.

З метою створення умов для реалізації та розвитку творчого та інтелектуального потенціалу особистості у 188 школах працювали 1 125 гуртків та секцій за різними напрямками позашкільної освіти, які відвідували 17 653 учнів.

2.2.2. Кадровий потенціал

Освітній процес у ЗЗСО Луганської області забезпечували 6 728 педагогічних працівників, 87 % з яких – жінки. Гострою потребою залишалося забезпечення шкіл практичними психологами (56,1 %), а також асистентами інклюзивних класів (10 %).

За віком переважали вчителі 41-50 років, однак молодих вчителів налічувалося лише 13 %, натомість найбільше за рік зросла кількість вчителів у віці 60 та більше років.

Із числа педагогічних працівників 1 027 (понад 26 %) викладали 3 і більше навчальних предметів. Кількість таких вчителів проти показника попереднього навчального року зросла майже на 3 %.

Загальна кількість ставок працівників ІРЦ становила 76,5 одиниць, з них педагогічних – 63,00; непедагогічних – 13,50. Вакантними з них наприкінці 2020 року залишилися 16,75 одиниць (педагогічних – 15,50; непедагогічних – 1,25). Проблемним питанням організації роботи практично всіх інклюзивно-ресурсних центрів є відсутність сурдопедагогів та тифлопедагогів.

Підвищення кваліфікації забезпечував ЛОППО, на офіційному вебсайті якого розміщено освітні програми, план-графік, інформацію про форми підвищення кваліфікації, анонси тренінгів, конференцій та інших заходів.

На початок 2021-2022 н.р. в області функціонували 11 ЦПР:

Комунальна установа «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Сватівської міської ради Луганської області;

Центр професійного розвитку педагогічних працівників Біловодської селищної ради;

КУ «Попаснянський районний центр професійного розвитку педагогічних працівників»;

Центр професійного розвитку педагогічних працівників Новоайдарської селищної ради;

Комунальна установа «Гірський міський центр професійного розвитку педагогічних працівників» Гірської міської ТГ;

Комунальна установа «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Рубіжанської міської ради Луганської області

Старобільський центр професійного розвитку педагогічних працівників Старобільської міської ради Луганської області;

КЗ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Кремінської міської ради»;

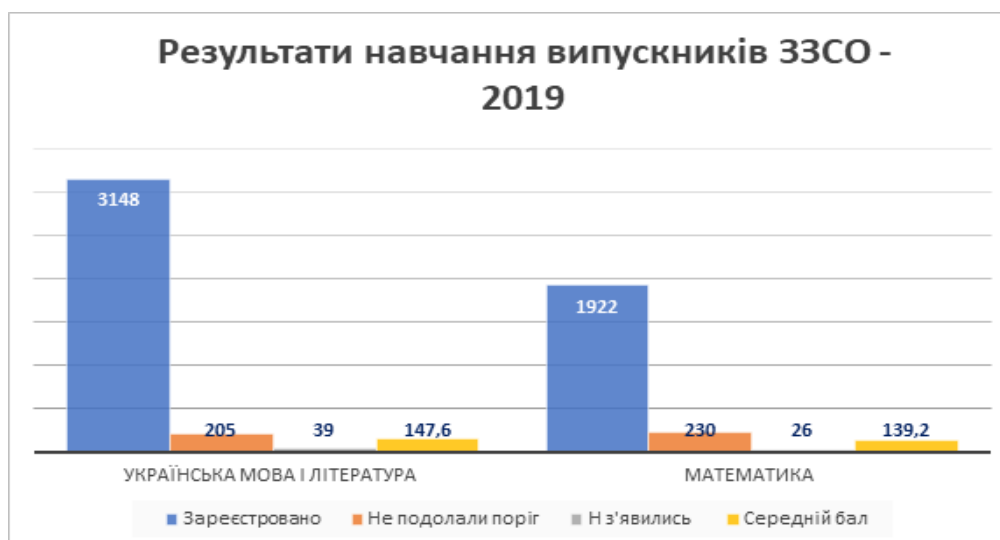
«Центр професійного розвитку педагогічних працівників Міловської селищної ради»,

«Центр професійного розвитку педагогічних працівників Лисичанської міської територіальної громади Луганської області»;

КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Марківської селищної ради Луганської області».

2.2.3. Якість освіти

Для оцінювання результативності навчання за різними предметами враховано показники ЗНО 2019 року, оскільки з 2020 року здобувачі освіти були звільнені від обов'язкового проходження ДПА у формі ЗНО через пандемію COVID-19.

Поріг з української мови та літератури не змогли подолати 6,5 % випускників (11,5 % – у сільській місцевості), математики – 12 % (14,3 % – у сільській місцевості). Середній бал ЗНО випускників закладів загальної середньої освіти сільської місцевості значно нижчий від результатів ЗНО випускників шкіл міської місцевості: з української мови та літератури – 137,7, математики – 132,3.

2.2.4. Фінансування освіти

У 2020 році Луганська область отримала 24 049,1 тис. грн субвенції на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа», яку використано на 98,75 %. Разом із цим співфінансування з бюджетів засновників становило 5 068,1 тис. грн, які використано на 99,99 %.

Значну частину коштів було використано для закупівлі засобів захисту, що сприяло створенню безпечних умов для навчання в умовах карантину, а також сучасних меблів для Нової української школи.

Касові видатки на реалізацію програми «Спроможна школа для кращих результатів» у Луганській області становили 15 578,6 тис. грн, обсяг співфінансування – 2 250,1 тис. грн. Ці кошти спрямовано на капітальні ремонти 2 ЗЗСО. Кошти державного бюджету використано на 77,9 %.

На підтримку осіб з особливими освітніми потребами у ЗЗСО було спрямовано: 1 863,30 тис. грн – на проведення (надання) корекційно-розвиткових занять (послуг), 1 805,20 тис. грн – придбання спеціальних засобів психофізичного розвитку. Загалом відсоток використання цієї субвенції за всіма рівнями освіти, на які вона спрямовувалася, становив 62,8 %.

На оснащення кабінетів та STEM-лабораторій Луганська область отримала 9 785,6 тис. грн та змогла використати їх на 98,1 %. За рахунок цих коштів придбано 5 STEM-лабораторій, 4 кабінети фізики та 5 кабінетів математики.

Залишки освітньої субвенції 2019 року відповідно до розпорядження Уряду спрямовано на придбання обладнання для харчоблоків, шкільних автобусів, обладнання для спеціальних шкіл, НРЦ, а також облаштування теплих вбиралень, зокрема на:

забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов у приміщеннях 1 ЗО касові видатки становили 382,7 тис. грн державного бюджету та 42,5 тис. грн коштів співфінансування. Використання коштів субвенції – 74,7 %;

придбання автобусів для 4 ЗО касові видатки – 7 866,0 тис. грн субвенції та 874,0 тис. грн співфінансування. Кошти державного бюджету використано на 89,8 %;

закупівлю обладнання для спеціальних шкіл та навчально-реабілітаційних центрів, в яких навчаються сліпі, із зниженим зором, глухі діти коштів не передбачалося;

обладнання харчоблоків для 60 ЗЗСО спрямовано 4 946,77 тис. грн та використано 4 945,500 тис. грн (99,97 %). Обсяг співфінансування – 1 608,402 тис. грн.

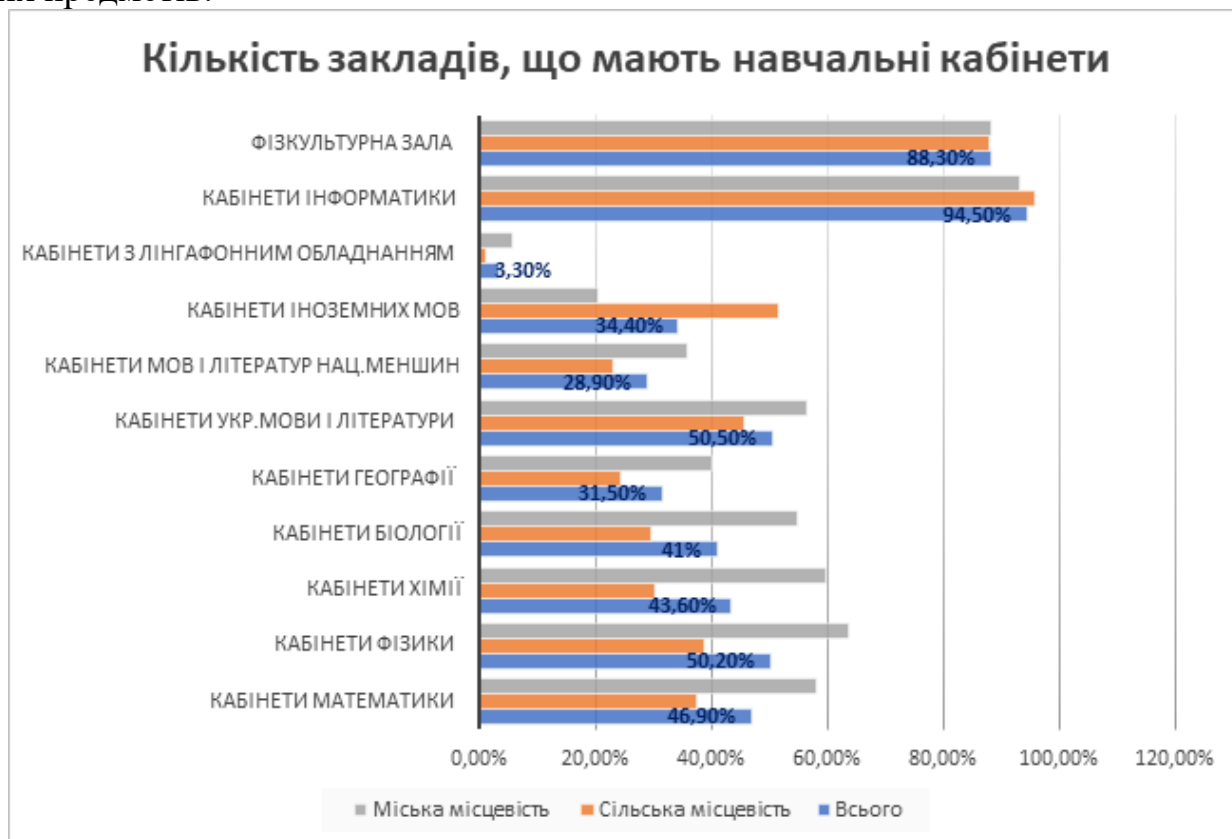
У 2019 році видатки на 1 учня в Луганській області становили 27 181 тис. грн (що є найвищим показником серед усіх областей України), у тому числі у міській місцевості – 22 021 тис. грн, що поступається лише місту Києву, а в сільській місцевості цей показник сягає 44 537 тис. грн при середньому показнику для сільської місцевості в Україні у 33,3 тис. грн.

Гарячим харчуванням в області користувалися 37 864 учні, з яких у сільській місцевості – 9 467, міській – 28 397, з них 67,9 % безоплатно. У сільській місцевості безоплатне харчування отримували 5 589 учнів, міській – 20 116. Кількість дітей, забезпечених безоплатним харчуванням, проти показників 2019/2020 начального року зросла на 2,5 тис. осіб.

2.2.5. Освітній простір: матеріально технічне забезпечення, комфорт, безпека

Систему постійно діючих процедур, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) при організації харчування було запроваджено у 117 (42,8 %) ЗЗСО.

Заклади загальної середньої освіти облаштовано навчальними кабінетами з різних предметів:

Однак ступінь та стан оснащення цих кабінетів потребував додаткового вивчення.

У 269 школах області налічувалися 6 133 комп'ютери та 2 467 од. портативних комп'ютерів та ноутбуків, що становило 0,1 од. комп'ютерної техніки на одного учня. Взагалі не мали комп'ютерної техніки 4 школи.

Не працювали 682 одиниці техніки. Понад 5 років експлуатації мали 3 773 (61,5 % від загальної кількості) комп'ютери.

Водночас 194 ЗО мали класи з інтерактивними поверхнями, з яких 91 у міській та 103 – сільській місцевості.

Доступ до швидкісного широкопasmового Інтернету (100 та більше Мбіт/с) мали 23 ЗЗСО, бездротовий доступ до такого ж швидкісного Інтернету – 8 ЗЗСО, або 11,3 % від загальної кількості ЗЗСО.

У 256 ЗЗСО наявні їдальні та буфети забезпечували гаряче харчування, з яких 117 – у міській та 139 – сільській місцевості. Не мали їх 17 ЗО (5 у міській та 12 у сільській місцевості).

Обладнані для осіб з ООП та інвалідністю туалети мали 30 шкіл, у тому числі у міській місцевості 24 та сільській – 6.

2.2.6. Стан шкільної освіти у 2022 році

На початку 2022 року, перед повномасштабним вторгненням РФ на територію України, в області функціонували 252 ЗЗСО денної форми навчання (у тому числі 9 ЗЗСО обласної комунальної власності (з них 4 – спеціальні) та 20 опорних ЗО), у яких здобували повну загальну середню освіту 55 234 учні, у тому числі 11 281 (20,4%) у сільській місцевості та 43 952 (79,6 %) – міській. Середня наповнюваність ЗЗСО становила 217 учнів (у міській місцевості – 369, сільській – 84). У цих закладах функціонували 382 інклюзивні класи, в яких навчалися 590 учнів з ООП та працювали 375 асистентів вчителів.

У результаті збройної агресії РФ усі 252 будівлі ЗЗСО залишилися на тимчасово окупованій території області. Під час бойових дій 111 (44 %) з них зазнали пошкоджень, 11 – зруйновано.

На цей час функціонують 83 (33 %) ЗЗСО (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти виключно у дистанційному режимі). У цих закладах здобувають освіту 26 215 учнів (47 % від кількості учнів на початок 2022 року), 6 991 учень перебуває за кордоном, 9 476 внутрішньо переміщених здобувачів освіти та 9 275 здобувачів освіти з тимчасово окупованих територій. Так, система освіти Луганщини втратила більше половини учнівського контингенту.

До 1-х класів під час повномасштабної війни було зараховано 876, до 5 класів – 2 929, 10 класів - 1482 учні.

Також в області відновлено роботу:

7 ІРЦ, в яких надають послуги 29 педагогічних та 9 непедагогічних працівників. З них 6 працюють за сумісництвом (педагогічних працівників – 3, непедагогічних – 3). До початку воєнних дій у Луганській області функціонували 9 інклюзивно-ресурсних центрів. Під час бойових дій пошкоджено 5 ІРЦ.

6 центрів професійного розвитку педпрацівників, в яких працюють 20 консультантів.

На лютий 2023 року функціонують 178 інклюзивних класів (59,3 % від довоєнного періоду), в яких навчається 294 діти з ООП – 51,2 % від довоєнного періоду.

Освітній процес та проведення корекційно-розвивальних занять здійснюються з урахуванням індивідуальної програми розвитку дітей з ООП шляхом використання технологій дистанційного навчання та відповідно до рівнів підтримки. Засідання команд психолого-педагогічного супроводу в закладах освіти проходять у режимі онлайн. Освітній процес дітей з ООП, що потребують 2-5 рівнів підтримки, забезпечується за участі асистентів вчителів.

Комплексну оцінку на цей час жоден з ІРЦ не здійснює, адже персональні кабінети в системі АС-ІРЦ тимчасово заблоковані з міркувань безпеки. ІРЦ продовжують виконувати такі функції: участь у командах психолого-педагогічного супроводу, надання корекційно-розвивальних послуг, здійснення консультативної роботи, психологічної підтримки учасників освітнього процесу.

Протягом 2022 року фахівцями ІРЦ надавалися корекційно-розвивальні послуги, у тому числі в онлайн-форматі, 165 дітям з особливими освітніми

потребами. Під час війни інклюзивно-ресурсні центри Луганщини також стали осередками надання психолого-педагогічної допомоги, організовуючи додаткові послуги населенню громад.

Також функціонує обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти ЛОППО, який переміщено до м. Києва. Фахівці центру продовжують свою діяльність у повному обсязі в режимі онлайн: працює консультативний пункт для педагогів Луганщини, відбуваються семінари, тренінги, курси за проблемою та інші заходи.

У період повномасштабної війни здобуття шкільної освіти забезпечують 1 886 педагогічних працівників (без урахування сумісників). Кадрове забезпечення становить 99,5 %, наявні 14,5 вакантних ставок педагогічних працівників. 331 (17,5 %) педагогічних працівників продовжують перебувати за кордоном. Із 252 ЗЗСО, які функціонували в області до початку збройної агресії рф, у простій переведено 137 (54,3 %) ЗЗСО та 789 педпрацівників.

На 24.04.2022 на території Луганської області, яка знаходилася під контролем української влади, працювали 9 закладів освіти обласної комунальної власності, де навчалися 1 280 дітей.

Після повномасштабного вторгнення рф 520 учнів залишилися на окупованій території з батьками та іншими законними представниками; 407 перемістилися до більш безпечних регіонів України; 182 виїхали за кордон; відомості про 171 дитину відсутні.

Із 738 працівників закладів освіти обласної комунальної власності 324 особи евакуювалися на територію України; 66 виїхали за кордон; 348 залишилися на тимчасово окупованій території або в рф.

На цей час вихованці спеціальних та санаторних шкіл навчаються за місцем проживання батьків.

З 01.09.2022 у 4 спеціальних та 2 санаторних школах навчання призупинено. Працівники перебувають у простой.

Через повномасштабне вторгнення військових російської федерації 24.04.2022 із закладів освіти обласного підпорядкування були евакуйовані діти-сироти та позбавлені батьківського піклування: 69 вихованців Северодонецької обласної санаторної школи та 2 вихованці Комунального закладу «Луганський обласний ліцей фізичної культури і спорту» – до Республіки Австрія; 11 вихованців Кременської обласної спеціальної школи, 11 – Гірської обласної спеціальної школи та 1 – Комунального закладу «Луганський обласний ліцей фізичної культури і спорту» – до Комунального закладу «Навчально-реабілітаційний центр I-II ступенів «ГАРМОНІЯ» Львівської обласної ради.

1173 дитину було повернено батькам або законним представникам.

8 учнів Щастинської обласної санаторної школи разом із заступником директора школи виїхали до більш безпечного місця Закарпатської області, села Нижнього Селища Хустського району. 5 вихованців Комунального закладу «Луганський обласний ліцей фізичної культури і спорту» виїхали разом із вихователем до Австрії.

На сьогодні працюють такі три заклади обласної комунальної власності:

Луганський обласний ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус імені героїв Молодої гвардії»;

КЗ «Луганський обласний ліцей фізичної культури і спорту»;

Сєвєродонецька обласна санаторна школа.

У закладах освіти обласного підпорядкування у змішаному та дистанційному форматах навчаються 260 здобувачів освіти.

У КЗ «Луганський обласний ліцей фізичної культури і спорту» функціонує 1 інклюзивний клас, в якому на відділенні плавання навчається одна дитина з особливими освітніми потребами.

Луганський обласний ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус імені героїв Молодої гвардії» тимчасово переміщено до м. Березані Київської області.

Для педагогічних працівників закладів освіти Луганської області із числа ВПО поставлено 1 827 ноутбуків (додаткова потреба становить 500 од.), для учнів закладів загальної середньої освіти – 165 планшетів (додаткова потреба – 6 820 од.).

Від установи Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО) для викладачів закладів освіти обласної комунальної власності отримано 153 хромбуки.

Водночас від швейцарсько-українського проєкту DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» органи управління освітою отримали 10 ноутбуків, 5 БФП та 4 жорсткі зовнішні диски.

Висновки:

Мережа ЗЗСО потребувала оптимізації та реорганізації відповідно до освітнього законодавства та потреб громад. Зокрема, це дозволило б створити додаткові умови для збільшення наповнюваності класів та покращання матеріально-технічної бази ЗЗСО, що разом із підтримкою професійного зростання педагогічних працівників позитивно вплинуло б на результативність навчання, яка залишалася на недостатньому рівні. Окремої уваги потребували комп'ютеризація та інтернетизація ЗО, а також розвиток психологічної служби, які мали особливу актуальність в умовах проведення ООС на території області та необхідності забезпечення повної загальної середньої освіти дітей, що проживали на тимчасово окупованій території.

В умовах здійснення освітнього процесу в дистанційному режимі основною проблемою залишається забезпечення вчителів, працівників органів управління освітою, а також учнів комп'ютерною технікою.

Виявлені проблеми:

неефективна та нереорганізована мережа ЗЗСО, про що свідчать вкрай мала кількість учнів на 1 вчителя, низька наповнюваність класів, особливо в сільській місцевості, велика кількість малокомплектних шкіл, класів-комплектів та класів до 15 учнів;

6,5 % випускників не долають поріг з української мови та літератури, 12 % – поріг з математики, що потребує розвитку внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗЗСО;

значні показники здобуття освіти за індивідуальною формою навчання, зокрема в опорних школах сільської місцевості (понад 16 %), а також серед учнів з ООП (близько половини);

недоступність ЗО через незадоволену потребу у підвезенні 57 дітей, зокрема 34 – у сільській місцевості та 21 – учнів опорних шкіл;

недостатня кадрова забезпеченість, зокрема збільшення кількості вчителів, що викладають 3 і більше предметів;

лише 43 % мають впроваджену систему НАССР;

низький рівень комп'ютеризації та інтернетизації ЗЗСО;

відсутність ефективної мережі закладів спеціалізованої освіти, а також несформовані напрями профільної освіти у ЗЗСО.

Проблеми, спричинені повномасштабним вторгненням:

суттєво зруйнована інфраструктура ЗЗСО, зокрема знищена або викрадена матеріально-технічна база закладів;

відсутність автопарку шкільних автобусів, що були передані на потреби ЗСУ та знищені окупантами;

надскладні умови праці внутрішньо переміщених освітян;

еміграція та міграція дітей, ускладнений облік;

небезпечні умови навчання дітей, які перебувають на тимчасово окупованій території;

недоступність навчальної літератури для здобувачів освіти;

неможливість замовлення, отримання та розподілу підручників між учнями;

незабезпеченість учасників освітнього процесу засобами, необхідними для дистанційного навчання;

відсутність якісної психологічної служби, у тому числі кризових психологів, для надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу;

деструктивний вплив окупаційної влади на дітей, що залишаються на тимчасово окупованих територіях;

неврегульованість кадрових процесів, пов'язаних з виведенням на простій педагогічних та непедагогічних працівників ЗЗСО, звільненням керівників ЗЗСО;

відсутність алгоритму дій щодо вчителів-колаборантів;

недостатня забезпеченість ЗЗСО вчителями – предметниками природничо-математичного циклу, що може поставити під загрозу забезпечення профільного навчання;

відсутність відділів освіти, які здійснювали б свої повноваження на території України: Сватівський район – Лозно-Олександрівська ТГ; Старобільський район – Міловська ТГ; Щастинський район – Нижньотеплівська, Станично-Луганська, Широківська ТГ.

2.3. ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА

2.3.1. Доступність освіти

Право на здобуття дітьми позашкільної освіти в області забезпечували 24 заклади позашкільної освіти (далі – ЗПО) – 3 обласні, 9 ЗПО міст обласного значення, 12 ЗПО у ТГ.

Загальна кількість дітей у ЗПО становила 15 774 учні у 2020/2021 н. р., що несуттєво відрізнялося від контингенту ЗПО у 2019/2020 н.р.

За спрямуванням мережа ЗПО становила 13 комплексних та 11 профільних закладів, зокрема:

- центри юних техніків – 2;
- центри юних натуралістів – 2;
- центри юних туристів – 3;
- центри юнацької творчості та естетичного виховання – 3;
- МАН учнівської молоді – 1.

Контингент ЗПО був доволі стабільним та розподілявся за спрямуваннями таким чином:

- науково-технічне – 1 697 учнів (+195);
- еколого-натуралістичне – 1 251 (+13);
- туристсько-краєзнавче – 1 062 (-19);
- фізкультурно-спортивне – 812 (- 65);
- художньо-естетичне – 7 243 (-133);
- дослідницько-експериментальне – 1 096 (+251);
- оздоровче – 188 (+87);
- інші – 2 325 (-330).

Водночас зростала зацікавленість здобувачів освіти науково-технічним та дослідницько-експериментальним напрямками позашкільної освіти.

Дівчата найбільше були залучені до гуртків художньо-естетичного напрямку (5 679). При цьому за рік зросла кількість дівчат у гуртках науково-технічного (+105) та дослідницько-експериментального (+155) напрямів.

Безперешкодний доступ до 1 поверху мали 11 ЗПО, що становило 45,8 % від їх загальної кількості.

2.3.2. Кадровий потенціал

Позашкільну освіту в ЗПО забезпечували 237 педагогічних працівників (без урахування керівників закладів та сумісників), з яких 182 жінки; 24 директори закладів; 185 керівників гуртків, секцій та інших форм роботи, а також 1 практичний психолог та 210 сумісників.

На сайті ЛОППО було розміщено пропозиції щодо підвищення кваліфікації для керівників ЗПО та керівників гуртків ЗПО, освітню програму курсів підвищення кваліфікації керівників, завідувачів відділів та методистів ЗПО.

2.3.3. Фінансування освіти

За рахунок обласного бюджету функціонували 3 ЗПО, районних бюджетів – 12, міських – 9 ЗПО.

Приватні ЗПО та гуртки, що працювали за кошти батьків, в області відсутні.

2.3.4 Освітній простір: матеріально технічне забезпечення, комфорт, безпека

За даними ДНУ «ІОА», ЗПО Луганської області мали 2 спортивні зали, з яких 1 належала центру юних туристів та ще 1 – іншому за спрямуванням закладу. Стадіон мав 1 ЗПО, стаціонарний басейн – 1 заклад. У 12 ЗПО, з яких 2 – центри художньо-естетичної творчості та 10 – інші заклади, були хореографічні зали. Бібліотеки та музеї працювали у 2 ЗПО.

Комп'ютерними класами було оснащено 6 закладів: 2 центри юних техніків, КЗ «Луганська обласна мала академія науки учнівської молоді» (далі – ЛОМАНУМ) та 3 інші ЗПО. У ЛОМАНУМ працювала науково-дослідницька лабораторія. Майстерні мали 5 ЗПО, кордодром – 1, фотостудії – 2 заклади. Центр юних туристів мав навчальні судна та маломірні плавзасоби, центри юних натуралістів – 1 теплицю та 1 навчально-дослідницьку земельну ділянку.

14 закладів позашкільної освіти (45,8 %) мали окремі будівлі.

2.3.5. Стан позашкільної освіти у 2022 році

На початку 2022 року функціонували 25 ЗПО, в яких налічувалося 1 075 гуртків, груп і творчих об'єднань. Освітні послуги в них отримували 15 380 дітей та учнівської молоді.

У результаті бойових дій пошкоджено 8 закладів позашкільної освіти, 1 зруйновано повністю.

З початку війни у дистанційному форматі продовжують функціонувати 6 ЗПО (3 обласні, 2 заклади м. Рубіжного та 1 – м. Кремінної). Позашкільною освітою охоплено 1 232 учні, освітній процес забезпечують 39 педагогічних працівників. Працівники інших 19 закладів перебувають у простої.

Висновки:

Сфера позашкільної освіти мала достатньо стабільний контингент, саме тоді зростала зацікавленість науково-технічним та дослідницько-експериментальним спрямуваннями, що потребувало сучасного обладнання та техніки. Водночас діти із сільської місцевості не мали вільного доступу до ЗПО, оскільки такі заклади розташовувалися у містах.

Виявлені проблеми:

відсутні ЗПО в сільській місцевості;
менше половини ЗПО мають безбар'єрний доступ до 1 поверху;
недостатнє матеріально-технічне забезпечення ЗПО, що функціонували;
відсутність державного фінансування сфери позашкільної освіти.

Проблеми, спричинені повномасштабним вторгненням:

неможливість фінансувати позашкільну освіту з місцевих бюджетів;
втрата матеріально-технічної бази ЗПО, суттєва руйнація інфраструктури;
скорочення штатів ЗПО та зменшення посадових окладів директорів, їх заступників і головних бухгалтерів, нестача кількості ставок керівників гуртків для рівномірного охоплення позашкільною освітою дітей усіх громад;
обмеження якості освітнього процесу та можливості участі дітей Луганської області у заходах на обласному та всеукраїнському рівнях;
необхідність знайти та впровадити нову модель викладання в умовах дистанційного навчання.

2.4. Професійна (професійно-технічна) освіта

2.4.1 Доступність освіти

У Луганській області функціонували 19 закладів професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О), в яких здобували освіту 4 656 учнів (у тому числі 149 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також 33 особи з інвалідністю), з яких 3 519 – із здобуттям повної загальної середньої освіти.

Лише 15 % випускників 9 класів ЗЗСО вступали до ЗВО та ЗП(ПТ)О: Із 5 034 випускників 9 класів ЗЗСО лише 15 % вступали до ЗВО та ЗП(ПТ)О:

822 продовжували навчання на 1 курсах ЗП(ПТ)О та 753 – 1 курсах закладів вищої освіти (далі – ЗВО).

Луганська область – одна з трьох областей України, яка мала найбільшу кількість малокомплектних ЗП(ПТ)О: у 7 закладах – менше 100 учнів. У 2020/2021 навчальному році наповнюваність закладів становила від 14 до 75 % від проектної потужності, що, у свою чергу, впливає на вартість підготовки учня на рік. Такі фактори не можуть не впливати на обсяг бюджетних видатків, необхідних для функціонування ЗП(ПТ)О Луганської області.

У 2021 році підготовка кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття професійної (професійно-технічної) освіти здійснювалася у 6 ЗП(ПТ)О за 6 професіями, прийом за такою формою становив 184 особи. Для здобуття освіти за дуальною формою навчання укладено 78 двосторонніх угод, 106 тристоронніх угод між здобувачем освіти, ЗО та роботодавцями.

Усього у 2020/2021 н. р. у ЗП(ПТ)О області за дуальною формою навчалися 290 осіб у 15 навчальних групах. Після закінчення навчання працевлаштовано 176 осіб, або 60 % від загального обсягу випуску кваліфікованих робітників, які здобували освіту за дуальною формою, (зокрема, працевлаштовані на базових підприємствах); 23 % випускників продовжили навчання у ЗВО.

Для підвищення зацікавленості роботодавців забезпечено їх залучення до підготовки здобувачів освіти за дуальною формою навчання.

Висновки:

Мережа ЗП(ПТ)О є неефективною та незорієнтованою на інтереси абітурієнтів, про що свідчить низька наповнюваність закладів. Це вимагає додаткового аналізу потреб випускників ЗЗСО, ретельної профорієнтаційної роботи та кореляції із регіональними особливостями ринку праці. Водночас частина закладів впроваджує дуальну форму здобуття освіти та залучає роботодавців до розвитку дуальної освіти.

Виявлені проблеми:

низька наповнюваність ЗО та велика кількість малокомплектних закладів, що потребує перегляду та трансформації мережі закладів відповідно до потреб абітурієнтів, а також про посилення профорієнтаційної роботи, розвитку дуальної освіти;

висока вартість утримання 1 учня/студента в ЗП(ПТ)О.

Проблеми, спричинені повномасштабним вторгненням:

у результаті бойових дій пошкоджено 14 ЗП(ПТ)О, з них 2 зруйновано повністю.

3. АНАЛІЗ СИЛЬНИХ ТА СЛАБКИХ СТОРІН, А ТАКОЖ ЗАГРОЗ І МОЖЛИВОСТЕЙ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ОСВІТИ В ОБЛАСТІ (SWOT – АНАЛІЗ)

Сильні сторони:	Слабкі сторони:
1) збереження вмотивованих освітян та управлінців у системі освіти Луганщини; 2) забезпечення функціонування різних рівнів освіти в онлайн-форматі; 3) забезпечення управління освітою на регіональному рівні в онлайн-форматі; 4) «відсіювання» з регіональної системи освіти колаборантів; 5) висока мотивація щодо відновлення регіону	1) тимчасова окупація цілого регіону, відсутність доступу до освітньої мережі та інфраструктури для детального аналізу та планування; 2) суттєво зруйнована освітня мережа; неактуальність довоєнних планів трансформації освітньої мережі та потреба у відбудові «з нуля»; 3) не повною мірою забезпечено умови праці (комп'ютерна техніка, доступ до інструментів дистанційного навчання тощо); 4) ускладнена комунікація між учасниками освітнього процесу (як з ВПО, так і з тими здобувачами, які перебувають на ТОТ); 5) «розпорошення» педагогічних та непедагогічних працівників сфери освіти по різних регіонах; 6) невизначеність щодо термінів деокупації регіону; 7) складний психологічний стан учасників освітнього процесу
Можливості:	Загрози:
1) залучення проєктів міжнародної технічної допомоги; 2) використання платформ дистанційного навчання; 3) участь у програмах підвищення кваліфікації, навчання, консультування щодо сучасних методик та інструментів дистанційного навчання; 4) залучення інших регіонів України до відновлення системи освіти в Луганській області	1) подальше руйнування інфраструктури регіону; 2) невизначені терміни деокупації регіону; 3) втрата кадрового потенціалу; 4) невирішення проблем щодо фінансування дошкільної та позашкільної освіти, а відтак повна «втрата» цих рівнів освіти; 5) енергетична криза та ворожі атаки на критичну інфраструктуру, що унеможливить управління освітою та освітній процес, які до повної деокупації регіону можливі лише в онлайн-форматі; 6) подальше сусідство з країною-агресором, а відтак потенційні військові ризики; 7) демографічна криза на території регіону після деокупації, неконтрольовані міграційні процеси

4. ПРІОРИТИЗАЦІЯ КЛЮЧОВИХ ПРОБЛЕМ СИСТЕМИ ОСВІТИ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ключовими проблемами системи освіти області є:

суттєві руйнування освітньої інфраструктури внаслідок ведення активних бойових дій на території регіону та неможливість здійснення детального аналізу руйнувань та інших втрат у сфері освіти внаслідок тимчасової окупації регіону;

втрати кадрового складу сфери освіти, а також контингенту ЗО;

провадження освітнього процесу та управління ЗО в онлайн-форматі без належного забезпечення необхідними засобами та в умовах енергетичної кризи;

перебування дітей у зоні бойових дій та тимчасово окупованих територіях, що є небезпечними умовами для життя, психологічного стану та доступу до навчання за українськими стандартами;

освітні втрати внаслідок тривалого дистанційного навчання та обмеженого доступу до інструментів і засобів такого навчання;

неможливість фінансування дошкільної та позашкільної освіти з місцевих бюджетів територіальних громад;

негативний вплив російських навчальних програм, впроваджених окупаційною владою в ЗО на тимчасово окупованих територіях, на свідомість дітей.

5. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ОСВІТИ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Відновлення та розвиток освіти Луганщини безпосередньо залежать від результатів та строків деокупації регіону. Відтак, планування такого відновлення та розвитку можливе за двома складниками:

- 1) антикризові цілі на період дії воєнного стану до деокупації регіону;
- 2) антикризові цілі в умовах деокупованого регіону.

Враховуючи особливості збройної агресії РФ, що розпочалася у 2014 році та мала продовження внаслідок повномасштабної війни у 2022 році, відновлення та розвиток освіти в області відбуватиметься за двома траєкторіями відповідно до таких особливостей:

реінтеграція з посиленими заходами гуманітарного розвитку, що більш актуально для територій, тимчасово окупованих у 2014 році;

відбудова з посиленими інфраструктурними заходами, що більш актуально для територій, тимчасово окупованих у 2022 році.

5.1. АНТИКРИЗОВІ ЦІЛІ НА ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ ДО ДЕОКУПАЦІЇ РЕГІОНУ

Мета: Система освіти Луганської області спроможна надавати дітям якісні освітні послуги в умовах тимчасової окупації регіону, незалежно від місця їх проживання та відповідати демократичним принципам.

Стратегічна ціль 1. Управлінська діяльність усіх рівнів сприяє збереженню та розвитку кадрового потенціалу у сфері освіти.

Операційна ціль 1. Педагогічні працівники та освітні управлінці забезпечені умовами для здійснення професійної діяльності в екзилі.

Завдання:

залучення донорської підтримки з метою формування спільного простору для освітян Луганщини;

створення сприятливих умов для використання електронного документообігу та АІКОМ;

створення умов для управління ЗО в онлайн-режимі, зокрема формування колективів ОУО та ЗО;

забезпечення потреби освітян у комп'ютерній техніці та підключенні до Інтернету;

налагодження регіональної міжвідомчої координації.

Операційна ціль 2. Педагогічні працівники та освітні управлінці забезпечені професійним супроводом та підтримкою.

Завдання:

залучення органів державної влади, недержавних організації та проєктів МТД до навчання та консультування працівників сфери освіти, обміну досвідом;

підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо використання сучасних технологій дистанційного навчання;

забезпечення доступу працівників сфери освіти до якісної психологічної підтримки;

налагодження партнерства з ОУО та суб'єктами підвищення кваліфікації у приймаючих регіонах.

Очікуваний результат:

збереження кадрового потенціалу регіону у сфері освіти;

покращання умов праці працівників закладів освіти та органів управління освітою в екзилі.

Стратегічна ціль 2. Забезпечено сталість освітнього процесу в умовах дистанційного формату роботи

Операційна ціль 1. Освітній процес та управління закладами триває в умовах енергетичної кризи

Завдання :

створення умов для здійснення освітнього процесу в асинхронному режимі дистанційного навчання (рекомендації вчителям щодо використання різних платформ тощо);

налагодження партнерства з іншими регіонами та територіальними громадами щодо забезпечення підручниками та навчальною літературою дітей – ВПО;

розроблення механізмів оцінювання результатів навчання в умовах дистанційного навчання та енергетичної кризи;

створення умов для здійснення управління ЗО за умов обмеженого доступу до електронних інструментів (документообігу тощо);

проведення III циклу дослідження стану сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи (дослідження – 2023 р., результати – 2024 р.).

Операційна ціль 2. Комунікація між учасниками освітнього процесу сприяє сталості процесу навчання.

Завдання:

проведення консультацій з учнями та їх законними представниками щодо інструментів комунікації в умовах енергетичної кризи та блокування ресурсів у тимчасовій окупації;

налагодження та підтримка комунікації між учасниками освітнього процесу (ВПО і з ТОТ);

налагодження партнерства з ОУО приймаючих громад щодо інтеграції дітей, які продовжують навчання в ЗО Луганської області.

Очікуваний результат:

забезпечення дітей Луганської області доступом до освіти відповідно до українських державних стандартів та освітніх програм;

сталість освітнього процесу та управління освітою в умовах енергетичної кризи;

доступність навчальної літератури для дітей-ВПО;

інтеграція дітей-ВПО до приймаючих громад.

5.2. АНТИКРИЗОВІ ЦІЛІ В УМОВАХ ДЕОКУПОВАНОГО РЕГІОНУ

Мета: Система освіти Луганської області відновлюється для надання якісних освітніх послуг у регіоні.

Стратегічна ціль 1. Створено модель оновленої освітньої мережі та забезпечено поступовий доступ до неї.

Операційна ціль 1. Освітню мережу змодельовано відповідно до демографічної ситуації, її прогнозованого розвитку та вимог законодавства.

Завдання:

вивчення складу населення;

дослідження налаштувань ВПО та біженців з Луганської області щодо внутрішньоміграційних процесів (соціологічне дослідження щодо готовності повернутися на деокуповані території області та відповідних умов для цього);

вивчення перспектив економічного розвитку регіону;

вивчення кадрового потенціалу (зокрема забезпечення функціонування реєстру педагогічних працівників);

аудит стану освітньої інфраструктури;

проектування освітньої мережі (з урахуванням населення, контингенту педагогічних та інших працівників сфери освіти, інфраструктури тощо).

Операційна ціль 2. Поступове відновлення ЗО забезпечує доступ до якісної освіти.

Завдання:

забезпечення реконструкції та ремонтних робіт у закладах освіти відповідно до принципів безпечності та безбар'єрності;

відновлення умов підвезення здобувачів освіти та педагогічних працівників до закладів освіти відповідно до потреб;

забезпечення ЗО сучасними меблями, обладнанням, комп'ютерною технікою та доступом до Інтернету;

забезпечення організації харчування в ЗО, зокрема як заходу соціальної підтримки дітей.

Операційна ціль 3. У ЗО створено безпечні та комфортні умови для учасників освітнього процесу.

Завдання:

облаштування комфортних укриттів у ЗО;

забезпечення заходів пожежної безпеки в ЗО;

надання якісної психологічної підтримки учасникам освітнього процесу;

забезпечення менторства та професійної підтримки педагогічним працівниками, зокрема на базі ЦПР;

проведення навчання для учасників освітнього процесу з неконфліктної комунікації;

забезпечення підтримки осіб з ООП.

Очікуваний результат:

розроблено модель освітньої мережі відповідно до демографічної ситуації та обстеження зруйнованого майна;

відновлені заклади освіти як осередки розвитку громад надають безперешкодний доступ до освіти;

міжмуніципальне співробітництво забезпечує доступ до освіти у відновлених закладах освіти.

Стратегічна ціль 2. Педагогічні працівники забезпечені достатніми умовами праці, професійного розвитку та підтримкою.

Операційна ціль 1. Педагогічні працівники та освітні управлінці повертаються для провадження професійної діяльності на територію регіону.

Завдання:

впровадження програм відновлення житла працівників сфери освіти;

створення умов для провадження навчання як в очному, так і дистанційному форматах (доступ до Інтернету тощо).

Операційна ціль 2. Центри професійного розвитку забезпечують супровід та підтримку педагогічних працівників.

Завдання:

моделювання та відновлення мережі ЦПР на території регіону;

забезпечення ЦПР сучасними меблями та обладнанням;

проведення навчання для працівників ЦПР;

відновлено/запроваджено міжмуніципальне співробітництво щодо підтримки та супроводу педагогічних працівників.

Операційна ціль 3. Системи вищої педагогічної освіти та підвищення кваліфікації підсилюють кадровий склад ЗО.

Завдання:

забезпечення умов підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
залучення випускників педагогічних спеціальностей до професійної діяльності в ЗО.

Очікуваний результат:

педагогічні працівники мають умови для повернення до регіону та провадження професійної діяльності;
педагогічні працівники мають психологічну та професійну підтримку;
розвиток мережі ЦПР в умовах міжмуніципального співробітництва.

Стратегічна ціль 3. Система освіти долає освітні втрати, спричинені тривалим карантинном та повномасштабною війною

Операційна ціль 1. Система управління освітою на рівні регіону оперує об'єктивною інформацією для покращання якості освіти та подолання освітніх втрат.

Завдання:

формування методики виявлення освітніх втрат;
опанування методики виявлення освітніх втрат;
дослідження освітніх втрат на рівні регіону (для територіальних громад, тимчасово окупованих з 2022 року);
проведення IV циклу дослідження стану сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи (дослідження – 2025 р., результати – 2026 р.).

Операційна ціль 2. Система управління освітою на рівні регіону сприяє подоланню освітніх втрат та покращанню якості освіти

Завдання:

проведення стратегічних сесій щодо подолання наслідків дистанційного навчання в умовах протиепідемічних заходів та війни;
розроблення дорожньої карти подолання освітніх втрат на рівні регіону;
інтеграція антикризових заходів до внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗО;
інтеграція антикризових заходів до стратегій розвитку ЗО;
розвиток міжмуніципального та регіонального співробітництва щодо подолання освітніх втрат та покращання якості освіти.

Очікуваний результат:

визначено рівень освітніх втрат у регіоні;
розроблено відповідну програму (план дій) щодо їх подолання;
врахування антикризових заходів у межах системи забезпечення якості освіти в регіоні.

Стратегічна ціль 4. Професійна (професійно-технічна) освіти сприяє відновленню економіки регіону

Операційна ціль 1 Поступове відновлення ЗП(ПТ)О забезпечує доступ до якісної професійної (професійно-технічної) освіти

Завдання:

моніторинг стану майнових комплексів ЗП(ПТ)О області після широкомасштабних військових дій;

забезпечення реконструкції та ремонтних робіт у ЗП(ПТ)О відповідно до принципів безпечності та безбар'єрності;

забезпечення ЗП(ПТ)О сучасними меблями, обладнанням, комп'ютерною технікою та доступом до Інтернету для якісного освітнього процесу та дозвілля молоді;

забезпечення організації проживання та харчування здобувачів освіти в ЗП(ПТ)О, зокрема як заходу їх соціальної підтримки.

Операційна ціль 2. Оновлена мережа ЗП(ПТ)О та управління нею відповідає потребам відбудови регіону

Завдання:

реорганізація мережі ЗП(ПТ)О відповідно до пріоритетних напрямів відбудови регіону шляхом укрупнення закладів або створення багатoproфільних центрів професійної освіти, в яких будуть здобувати професійні навички не тільки випускники закладів загальної середньої освіти, а і доросле населення, у тому числі з ООП;

визначення потреби у кваліфікованих робітниках за результатами аналізу регіонального ринку праці у контексті відбудови регіону;

закінчення процесу передачі майнових комплексів ЗП(ПТ)О з державної у комунальну власність;

забезпечення розвитку дуальної освіти шляхом залучення стейкхолдерів до підготовки кваліфікованих робітників.

Операційна ціль 3. ЗП(ПТ)О надають якісну професійну підготовку.

Завдання:

навчання та підвищення кваліфікації для педагогічних працівників та майстрів виробничого навчання ЗП(ПТ)О;

відновлення матеріально-технічної бази ЗП(ПТ)О, створення нових навчально-практичних центрів або відновлення тих, що функціонували раніше.

Операційна ціль 4. У ЗП(ПТ)О створено безпечні та комфортні умови для учасників освітнього процесу.

Завдання:

облаштування комфортних укриттів та забезпечення заходів пожежної безпеки у навчальних корпусах, майстернях та гуртожитках закладів;

надання якісної психологічної підтримки учасникам освітнього процесу;

проведення навчання для учасників освітнього процесу з неконфліктної комунікації;

забезпечення підтримки осіб з ООП.

Очікуваний результат:

модернізовано мережу ЗП(ПТ)О області;
 завершено процес передачі майнових комплексів ЗП(ПТ)О з державної до комунальної власності;
 ЗП (ПТ)О орієнтовані на потреби регіонального ринку праці для відбудови регіону;
 популяризація професійної (професійно-технічної) освіти;
 роботодавці залучені до підготовки та підвищення якості підготовки кваліфікованих робітників;
 задоволено потреби економіки та ринку праці в регіоні у кваліфікованих і конкурентоспроможних робітниках.

6. СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ

Реалізувати Стратегію планується впродовж 2023–2027 років.

На підставі визначених стратегічних та операційних цілей Департамент освіти і науки Луганської облдержадміністрації розробляє дорожні карти щодо реалізації антикризових цілей та завдань:

на період дії воєнного стану до деокупації регіону – у тримісячний строк з моменту затвердження Стратегії;

в умовах деокупованого регіону – у тримісячний строк з моменту деокупації та впровадження обов'язкових безпекових заходів (розмінування території тощо).

Етапність реалізації Стратегії визначається відповідними дорожніми картами.

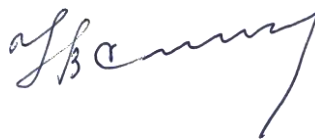
Впровадження Стратегії забезпечується в межах компетенції спільно з державними органами, органами місцевого самоврядування та громадськістю.

Система моніторингу та оцінки результативності реалізації Стратегії передбачає щорічне звітування про стан її виконання.

7. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ

Реалізація Стратегії здійснюватиметься за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Директор Департаменту
освіти і науки

Юрій СТЕЦЮК